

ΕΤΗΣΙΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.
Θεσσαλονίκη 26 - 28 Νοεμβρίου, 2008

Περιβάλλον

Εισήγηση με θέμα:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το Περιβάλλον, φυσικό και δομημένο, δοκιμάζεται, υποβαθμίζεται και γι' αυτό αποκτά σε παγκόσμια κλίμακα μια ιδιαίτερη αξία και βρίσκεται στο επίκεντρο των πολιτικών, του κράτους και της Αυτοδιοίκησης.

Σήμερα, νέες χώρες αναδύονται, καταναλώνοντας όλο και περισσότερους φυσικούς πόρους, με αποτέλεσμα να πληθαίνουν τα εφιαλτικά σενάρια για το μέλλον του πλανήτη.

Έχουμε συνειδητοποιήσει όλοι μας, ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι υπόθεση παγκόσμια και εθνική, συλλογική και ατομική αλλά είναι και αυτοδιοικητική υπόθεση.

Παρά το γεγονός ότι η ατζέντα Περιβάλλον και Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ευρύτατη, θα πρέπει νομίζω να επικεντρωθούμε σε δύο βασικούς άξονες.

Το φυσικό περιβάλλον με στόχο την ορθολογική του διαχείριση και τη βιώσιμη ανάπτυξη και το αστικό περιβάλλον για να δούμε τις πόλεις μας απέναντι στη κρίση και ν' αναδείξουμε μέσα από ενέργειες πολιτικές, τη «φιλικόπολη».

Είμαστε σε μια κρίσιμη καμπή για την παγκόσμια οικονομία, για το παγκόσμιο περιβάλλον και ταυτόχρονα σ' ένα σταυροδρόμι για το θεσμό της Αυτοδιοίκησης, για τη δική μας συμβολή στην αντιμετώπιση της κρίσης, την συμβολή της Αυτοδιοίκησης.

Μιας Αυτοδιοίκησης, που εκφράζει με άμεσο τρόπο τη βούληση των τοπικών κοινωνιών.

Μιας Αυτοδιοίκησης, που παρεμβαίνει και δίνει λύσεις απέναντι σ' ένα κεντρικό κράτος και σε ένα πολιτικό σύστημα που βρίσκεται σε σύγχυση, σε γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, σε μια διαρκή και αναπαραγόμενη κρίση.

Γι' αυτό σήμερα καλούμαστε:

- α) Να εκφράσουμε τις διαπιστωμένες ανάγκες της κοινωνίας αλλά και τις προσδοκίες που έχει από τον ενεργό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα περιβαλλοντικά ζητήματα.
- β) Να δούμε τις θεσμοθετημένες αρμοδιότητες και ευθύνες της Αυτοδιοίκησης στην επίτευξη εθνικών στρατηγικών και δεσμεύσεων στα πλαίσια της Ε.Ε.
(Κοινοτικές οδηγίες για Χ.Α.Δ.Α., πόσιμο νερό, ενεργειακή αποδοτικότητα, κλιματική αλλαγή κτλ.)
- γ) Να αναδείξουμε την ανάγκη για μια υπεύθυνη θέση και στάση της Αυτοδιοίκησης για μείζονα περιβαλλοντικά ζητήματα, που απασχολούν την επικαιρότητα και τις τοπικές κοινωνίες. Ζητήματα που είναι πιεστικά και απαιτούν εφικτές και βιώσιμες λύσεις μέσα από τοπικές ή συλλογικές πρωτοβουλίες της Αυτοδιοίκησης.
- δ) Να παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα συγκεκριμένων πολιτικών και πρωτοβουλιών της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. στον τομέα του περιβάλλοντος (ενίσχυση πυρόπληκτων περιοχών, Προγραμματική Σύμβαση για τους Χ.Α.Δ.Α., Προγραμματική με το Ι.Γ.Μ.Ε. για την ποιότητα του πόσιμου νερού, e-learning για την πολιτική

προστασία, το πρόγραμμα «ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ», το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» κτλ.)

ε) Να διεκδικήσουμε ώριμες, θεσμικού, προγραμματικού και οικονομικού χαρακτήρα λύσεις, για επιμέρους περιβαλλοντικά ζητήματα με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, την ποιότητα ζωής και την αειφορία.

στ) Να συζητήσουμε την ωρίμανση ιδεών και προτάσεων – επεξεργασμένων και με σαφή στόχευση, που μπορούν να πάρουν το χαρακτήρα πιλοτικών προγραμμάτων ή οριζόντιων πολιτικών για το περιβάλλον με άμεσα αποτελέσματα.

Είναι γνωστό ότι η χώρα μας διαθέτει μιας υψηλής σημασίας βιοποικιλότητα, την οποία καλούμαστε να προστατέψουμε μέσα από την καθημερινή μας πρακτική και μέσα από ρυθμίσεις που οριοθετούν την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Είναι γνωστό ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο την προστασία των οικοσυστημάτων θέσπισε το δίκτυο NATURA 2000.

Στη χώρα μας έχουν χαρακτηριστεί έως σήμερα 163 ευαίσθητες οικολογικές περιοχές ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας και 239 ως περιοχές Κοινοτικής Σημασίας

11 υγρότοποι καλύπτονται από τη συνθήκη RAMSAR, ενώ έχουν συσταθεί 27 Φορείς Διαχείρισης.

Σήμερα, 6 χρόνια μετά τη σύσταση των Φορέων Διαχείρισης, οι φορείς αυτοί, στην καλύτερη των περιπτώσεων, υπολείπονται, δεν έχουν στελεχωθεί, δεν έχουν οργανωθεί και δεν ασκούν καμία σχεδόν αρμοδιότητα ελεγκτικού ή παρεμβατικού χαρακτήρα.

Αποτέλεσμα οι Προστατευόμενες Περιοχές να είναι «απροστάτευτες» απέναντι σε οικονομικά συμφέροντα, σε παράνομες και επιβαρυντικές για το οικοσύστημα δραστηριότητες, στην ανεξέλεγκτη απόθεση αποβλήτων από παρακείμενες τουριστικές, βιοτεχνικές και βιομηχανικές δραστηριότητες. Σε μια ανεξέλεγκτη οικονομική δραστηριότητα, στη διαρκή ρύπανση και υποβάθμιση του υδάτινου στοιχείου, στην παράνομη υλοτόμηση, στη λαθροθηρία, κτλ.

Ο κατάλογος της αυθαιρεσίας είναι πολύ μακρύς για να αναδείξει την αδυναμία, την αδιαφορία, την εξυπηρέτηση συμφερόντων από ένα ανίκανο αλλά σίγουρα ένοχο κράτος.

Δεχόμαστε καθημερινά πολλές διαμαρτυρίες, πολλά μηνύματα από κάθε γωνιά της χώρας για την κατάσταση αυτή.

Πήραμε πρωτοβουλίες και συγκεκριμένα:

- Συζητήσαμε το θέμα στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ και λάβαμε αποφάσεις
- Συνδιοργανώσαμε με το Πανελλήνιο Δίκτυο Οικολογικών Οργανώσεων ειδικό θεματικό συνέδριο τον περασμένο μήνα στις Σέρρες, ενώσαμε τις φωνές μας και διεκδικούμε όλοι μαζί Τοπική Αυτοδιοίκηση, Περιβαλλοντικές Οργανώσεις και τοπικοί φορείς:
 - α) Την άμεση ενίσχυση των Φορέων Διαχείρισης με αρμοδιότητες, προσωπικό, πόρους και μέσα για να γίνουν ουσιαστικοί φορείς διαχείρισης και προστασίας

β) Την ενίσχυση του ρόλου της Αυτοδιοίκησης και την συμμετοχή των ΜΚΟ σε παρεμβάσεις προστασίας και ανάδειξης των προστατευόμενων περιοχών

γ) Την προώθηση όλων των αναγκαίων περιοριστικών ρυθμίσεων με στόχο τη θεσμική θωράκιση των φορέων διαχείρισης και των περιοχών αυτών από την ανεξέλεγκτη ανθρωπίνη δραστηριότητα.

δ) Τη διασφάλιση πόρων από το ΕΣΠΑ 2007–2013 (ΕΠΕΡΑΑ) και το ΠΔΕ για τη βιώσιμη λειτουργία των φορέων και για την υλοποίηση έργων και μέτρων ουσιαστικής προστασίας των υποτιθέμενων Προστατευόμενων Περιοχών.

Τέλος, ζητάμε από την κυβέρνηση και με την στήριξη των πολιτικών κομμάτων να πάρει επιτέλους την πρωτοβουλία για τη δημιουργία αυτοτελούς ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ γιατί με λύπη διαπιστώνουμε ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ λειτουργεί μόνο ως Υπουργείο Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Ως ΚΕΔΚΕ, θα διεκδικούμε, θα παρεμβαίνουμε, θα παρακολουθούμε διαρκώς τα ζητήματα των Προστατευόμενων Περιοχών. Θα είμαστε μαζί με τις ΜΚΟ, ο άγρυπνος παρατηρητής.

Παράλληλα όμως ως ΚΕΔΚΕ, πήραμε την πρωτοβουλία, συντάξαμε και προτείνουμε ένα ειδικό πρόγραμμα για τις Προστατευόμενες Περιοχές που δεν διαθέτουν Φορέα Διαχείρισης, ένα πρόγραμμα στοιχειωδών και άμεσων παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των περιοχών αυτών με τη συνεργασία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οικολογικών οργανώσεων (ΜΚΟ).

Διεκδικούμε τους αναγκαίους πόρους από το ΥΠΕΧΩΔΕ για να ξεκινήσει άμεσα η υλοποίησή του. Ένα πρόγραμμα ζετούς διάρκειας που έχει ένα εκτιμώμενο προϋπολογισμό ύψους 10 εκατομμυρίων ευρώ.

Είναι σχεδόν καθημερινά στην επικαιρότητα ένα ζήτημα που τον τελευταίο καιρό παίρνει τη διάσταση που πρέπει και στην προτεραιότητα της Αυτοδιοίκησης. Είναι το θέμα της ενέργειας.

Ο ρόλος μας εδώ, ως Αυτοδιοίκηση, είναι ιδιαίτερος, ευαίσθητος και σύνθετος αλλά πάνω απ' όλα πρέπει να είναι υπεύθυνος γιατί είναι πολυδιάστατος.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένας μεγάλος καταναλωτής ενέργειας και είναι ανάγκη να δούμε μέτρα και προγράμματα που θα συμβάλλουν στην ενεργειακή αποδοτικότητα και την εξοικονόμηση σημαντικών πόρων για τους ΟΤΑ. Τα δημοτικά κτίρια, οι αθλητικές εγκαταστάσεις, ο δημοτικός φωτισμός, τα δημοτικά οχήματα κ.α. είναι βασικές λειτουργίες των ΟΤΑ στις οποίες μπορούν να εφαρμοστούν προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας.

Παράλληλα, οι ΟΤΑ είναι φορείς σχεδιασμού και ρύθμισης της τοπικής ανάπτυξης και εμπλέκονται στον ένα ή στον άλλο βαθμό στις σχεδιαζόμενες ενεργειακές επενδύσεις ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις οι ΟΤΑ είναι συμπαραγωγοί ενέργειας από ΑΠΕ.

Οι ΟΤΑ χωρίς ουσιαστικές αρμοδιότητες σε ότι αφορά τη χωροθέτηση και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων των ενεργειακών επενδύσεων, εκφράζουν τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, η οποία πολλές φορές εναντιώνεται σε συγκεκριμένες επιλογές (ΔΕΗ, λιθάνθρακας, τεχνολογική πολιτική κτλ).

Τα σύνθετα ζητήματα της σχέσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τον τομέα της ενέρ-

γείας εξετάζονται ήδη από επιστημονική ομάδα του Ι.Τ.Α. σε δύο βασικές κατευθύνσεις:

- α) τη διοργάνωση ενός θεματικού συνεδρίου για την ενέργεια, την άνοιξη του 2009, με βάση την απόφαση του Διοικητικού μας Συμβουλίου.
- β) την εκπόνηση μελέτης που θα επεξεργαστεί όλα τα επιμέρους ζητήματα που αναφέρθηκαν πιο πάνω και θα προτείνει λύσεις, μέτρα, πρωτοβουλίες και ρυθμίσεις που αφορούν την Αυτοδιοίκηση και που θα διαμορφώσει την υπεύθυνη θέληση και συμβολή της Αυτοδιοίκησης για τα θέματα της ενέργειας.

Με δική μας πρωτοβουλία και αξιοποιώντας τα συμπεράσματα του περσινού θεματικού συνεδρίου στη Κέρκυρα για την κλιματική αλλαγή, συνυπογράψαμε με το Υπουργείο Ανάπτυξης, Πρωτόκολλο Συνεργασίας για την ενεργειακή αποδοτικότητα στους ΟΤΑ.

Με βάση το Πρωτόκολλο αυτό, εξειδικεύτηκε και προέκυψε το Πρόγραμμα ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ το οποίο είναι προϋπολογισμού 300 εκατομμυρίων ευρώ. Χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ 2007 – 2013 και αναμένεται να προκηρυχθεί σύντομα.

Επειδή πιστεύουμε ότι στο πρόγραμμα αυτό έχουν δικαίωμα όλοι οι ΟΤΑ, ζητάμε την κάλυψη των προβλεπόμενων ίδιας συμμετοχής των ΟΤΑ (30%) από τις οριζόντιες δράσεις του ΘΗΣΕΑ, ώστε να μην αποτελέσει η ίδια συμμετοχή τροχοπέδη για την αξιοποίηση του προγράμματος από τους μικρούς κυρίως ΟΤΑ.

Παράλληλα προτείνουμε:

- α) Την οργάνωση ενεργειακών γραφείων στους μεγάλους ΟΤΑ, σε διαδημοτικό επίπεδο ή επίπεδο ΤΕΔΚ που θα μπορούν να υποστηρίζουν όλες τις σχετικές δράσεις της Αυτοδιοίκησης, θα συμβάλλουν με πρωτοβουλίες στην ενεργειακή αποδοτικότητα των ΟΤΑ και θα παρακολουθούν όλα τα ζητήματα που αφορούν την ενεργειακή διαχείριση σε τοπικό επίπεδο.
- β) Τη διεύρυνση του θεσμού του ενεργειακού υπευθύνου σε κάθε Δήμο με τον ορισμό ενός τουλάχιστον υπαλλήλου που θα έχει την ευθύνη στη τήρηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης σε επίπεδο ΟΤΑ, η σε επιμέρους λειτουργίες στους μεγάλους Δήμους (δημοτικός φωτισμός, αθλητικές εγκαταστάσεις, οχήματα, αντλιοστάσια κτλ.). Προτείνουμε δε, την εκπαίδευσή τους μέσω ενός προγράμματος εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης (με πλατφόρμα e-learning) κατά το πρότυπο του εκπαιδευτικού προγράμματος στελεχών ΟΤΑ για την Πολιτική Προστασία, που ήδη υλοποιούμε με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Απαιτούμε

- α) Την άμεση εφαρμογή του Χωροταξικού για την ΑΠΕ
- β) Τον θεσμοθετημένο, ενεργό και ουσιαστικό ρόλο των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των ΜΚΟ, στη διαμόρφωση του στρατηγικού ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας, ώστε να μην υπάρχει αναντιστοιχία μεταξύ των σχεδιαζόμενων ενεργειακών επενδύσεων και της βούλησης των τοπικών κοινωνιών.

- γ) Τη θεσμοθέτηση ουσιαστικού οικονομικού ανταποδοτικού τέλους στη Τ.Α. για την εγκατάσταση ΑΠΕ και τη διασφάλιση (θεσμική και ελεγκτική) ότι οι επενδύσεις αυτές θα υλοποιούνται με πλήρη σεβασμό στη περιβαλλοντική ισορροπία της κάθε περιοχής. Η δέσμευση αυτή να καλύπτει τόσο τις κύριες επενδύσεις όσο και τα απαιτούμενα συμπληρωματικά έργα και υποδομές.

Από τη ΔΕΗ και το ΔΕΣΜΗΕ απαιτούμε:

- α) Να εγκαταλείψει τη δυσβάστακτη, αλλοπρόσαλλη και πολλές φορές αντικρουόμενη τιμολογιακή πολιτική που ασκεί απέναντι στους ΟΤΑ σε δραστηριότητες και καταναλώσεις που έχουν μάλιστα πραγματικό κοινωφελή χαρακτήρα.

Ζητούμε ένα μνημόνιο συνεργασίας που θα έχει στόχο να μπει τέλος στην αυθαιρεσία της τιμολογιακής πολιτικής της ΔΕΗ για την παρεχόμενη ενέργεια στους ΟΤΑ και να τεθεί η πολιτική αυτή σε μια ορθολογική βάση.

- β) Να συντάξουμε ένα μακρόπνοο πρόγραμμα (10ετούς ίσως διάρκειας) για την σταδιακή υπογείωση των δικτύων μεταφοράς ενέργειας, υψηλής και υπερηψηλής τάσης, που διέρχονται μέσα από κατοικημένες περιοχές. Να καθορίσουμε προτεραιότητες, χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένους πόρους που θα διατεθούν για το σκοπό αυτό. Σε κάθε περίπτωση η οικονομική συμμετοχή της αυτοδιοίκησης να μην υπερβαίνει το 30% του συνολικού κόστους του έργου.

Είναι γεγονός ότι η σπατάλη των ενεργειακών πόρων και η ενεργειακή κατανάλωση σχετίζονται άμεσα με το φαινόμενο του θερμοκηπίου και την κλιματική αλλαγή. Την κλιματική αλλαγή, που εμφανίζεται σε παγκόσμια κλίμακα και τη βιώνουμε ίσως περισσότερο στη χώρα μας όπου εμφανίζεται με τη παρατεταμένη ανομβρία και έχει ως συνέπεια τη σταδιακή μείωση του υδατικού μας αποθέματος. Γι' αυτό δίνουμε ιδιαίτερη σημασία ως Τοπική Αυτοδιοίκηση στη διαχείριση του υδατικού δυναμικού και στο ποιοτικό έλεγχο του πόσιμου νερού.

Έτσι, τον περασμένο Απρίλιο πήραμε τη πρωτοβουλία και υπογράψαμε με το Υπουργείο Εσωτερικών και το Ι.Γ.Μ.Ε. Προγραμματική Σύμβαση για τον ποιοτικό έλεγχο του πόσιμου νερού. Στα πλαίσια της προγραμματικής σύμβασης που ήδη υλοποιείται με μεγάλη επιτυχία από το Ι.Γ.Μ.Ε.:

- α) Πραγματοποιούνται αναγνωριστικές επιτόπιες επισκέψεις με σκοπό τη διερεύνηση των δυνατοτήτων της κάθε περιοχής για την ενίσχυση των υδρευτικών της πόρων.
- β) Αποτυπώνονται σε μορφή GIS τα δεδομένα που καταγράφονται (σημεία υδροληψίας, υποδομές ύδρευσης).
- γ) Πραγματοποιούνται μετρήσεις στάθμης και φυσικοχημικών στοιχείων της κάθε πηγής.
- δ) Γίνεται εργαστηριακός υδροχημικός έλεγχος δειγμάτων απ' όλα τα σημεία ύδρευσης κάθε Δήμου.
- ε) Συντάσσεται αναλυτική έκθεση και προτάσεις άμεσης αντιμετώπισης των υδρευτικών προβλημάτων του Δήμου.

Το πρόγραμμα εξελίσσεται ιδιαίτερα ικανοποιητικά ενώ οι ανάγκες είναι πιεστικές και τα αιτήματα των ΟΤΑ αυξάνονται δυναμικά λόγω και της παρατεταμένης ανομβρίας.

Παράλληλα στον τομέα αυτό είχαμε τη διοργάνωση θεματικού συνεδρίου στην Καλαμάτα για τη διαχείριση και προστασία των υδατικών πόρων και την εκπόνηση μελέτης του Ι.Τ.Α. με θέμα «Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης στη διαχείριση και προστασία υδατικών πόρων».

Προτείνουμε την επέκταση της προγραμματικής σύμβασης με το Ι.Γ.Μ.Ε., αν απαιτηθεί, την ανάγκη για λήψη μέτρων από τους Δήμους και τις Δ.Ε.Υ.Α. για τη μείωση της σπατάλης και των διαρροών του νερού από τα δίκτυα καθώς και τη δυνατότητα υποκατάστασης σε δημοτικές χρήσεις πόσιμου νερού με μη πόσιμο ή με νερό από επανάχρηση.

Προτείνουμε επίσης την ανάπτυξη ενός προγράμματος σταδιακής κάλυψης των αναγκών των Ο.Τ.Α. σε εργαστηριακούς ελέγχους πόσιμου ύδατος με την οργάνωση πιστοποιημένων εργαστηρίων σε διαδημοτική βάση σε επίπεδο Περιφέρειας, η νομού με τη συνεργασία των τοπικών Τ.Ε.Δ.Κ.

Απαιτούμε από την Πολιτεία να στηρίξει γενναία την προσπάθεια αυτή εξασφαλίζοντας την αναγκαία χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ 2007 – 2013 αλλά και εθνικούς πόρους ώστε να μην κινδυνεύσει ούτε ένας οικισμός της χώρας μας να μείνει χωρίς πόσιμο νερό.

Παίρνουμε πρωτοβουλίες, σχεδιάζουμε, απαιτούμε, μπορούμε.

Είναι γεγονός ότι μια από τις βασικές, φαινομενικά απλές, αλλά διαχρονικά σύνθετες και δύσκολες αρμοδιότητες που είναι επιφορτισμένη η Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι η διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Ένα ζήτημα με έντονο περιβαλλοντικό χαρακτήρα, με κοινωνική αναφορά, και με μεγάλη οικονομική βαρύτητα.

Σήμερα, μετά από πολύχρονες προσπάθειες αλλά και λάθη, παραλείψεις, υπεκφυγές, συγκρούσεις μεταξύ πολιτειών, τοπικής αυτοδιοίκησης και πολλές φορές τοπικών φορέων, βρισκόμαστε μπροστά σε μια λεπτή ισορροπία αλλά και μια ουσιαστική καμπή στο μείζον αυτό ζήτημα.

Σήμερα αρχίζει να υλοποιείται ο Περιφερειακός σχεδιασμός, να παίρνουν υπόσταση οι διαχειριστικές ενότητες και να οργανώνονται επιτέλους οι Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ), παρ' ότι εξακολουθούμε χρονικά να τρέχουμε πίσω από το πρόβλημα.

Αναλάβαμε τη δέσμευση, ως Αυτοδιοίκηση μαζί με το κράτος να θέσουμε τέρμα στη λειτουργία των ανεξέλεγκτων χωματερών και ν' αποκαταστήσουμε περιβαλλοντικά τους χώρους αυτούς.

Είναι αλήθεια ότι κάτω από την απειλή των ιδιαίτερα μεγάλων προστίμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουμε κάνει σημαντικά βήματα. Έτσι σήμερα, 1.434 ΧΑΔΑ έχουν αποκατασταθεί και 1.113 ΧΑΔΑ αποκαθίστανται ή προβλέπεται άμεσα να αποκατασταθούν περιβαλλοντικά με διασφαλισμένους πόρους.

Όμως, δεν μπορούμε να είμαστε ευτυχείς:

α) όταν η υπόλοιπη Ευρώπη καταργεί τους ΧΥΤΑ και κατασκευάζει ΧΥΤΥ και

οργανώνει τη διαχείριση των απορριμμάτων με στόχο την ελάχιστη δυνατή μείωση των υπολειμμάτων, εμείς ακόμα και σήμερα να κατασκευάζουμε ΧΥΤΑ

- β) όταν οι ανακυκλούμενες ποσότητες στη χώρα μας δεν ξεπερνούν το 10% των παραγόμενων σκουπιδιών, όταν στις Ευρωπαϊκές χώρες υπερβαίνουν το 50%
- γ) όταν λείπουν σοβαρές υποδομές για τη λειτουργία των χώρων διάθεσης (ΣΜΑ, μηχανολογικός εξοπλισμός, κτλ)
- ε) όταν τα συστήματα ανακύκλωσης δεν συνεργάζονται σε υγιή και ορθολογική βάση με την Αυτοδιοίκηση και μεταξύ τους, με συνέπεια να μην προωθείται η ανακύκλωση και να μην πετυχαίνουμε τους στόχους των ανακυκλούμενων ποσοτήτων.

Γι' αυτό απαιτούμε από την Πολιτεία:

- α) Να επιταχυνθούν οι διαδικασίες για την εφαρμογή του περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης στερεών αποβλήτων
- β) Να δοθούν πόροι, προσωπικό και μέσα στους ΦΟΔΣΑ για να μπορέσουν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά
- γ) Να ενισχύσει οικονομικά τις πρωτοβουλίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την ανακύκλωση
- δ) Να διασφαλιστούν τώρα οι αναγκαίοι πόροι από το ΕΣΠΑ 2007 – 2013 (ΕΠΕ-ΡΑΑ), το ΥΠΕΧΩΔΕ και το Υπουργείο Εσωτερικών:
 - για την αποκατάσταση όλων των ΧΑΔΑ
 - για έναν ουσιαστικό μηχανισμό ανακύκλωσης από την ίδια την αυτοδιοίκηση
 - για την ολοκλήρωση όλων των ΧΥΤΑ και τη μετατροπή τους σε ΧΥΤΥ
 - για την εξασφάλιση των λειτουργικών απαιτήσεων των ΦΟΔΣΑ

Για να κάνουμε τα χωριά μας, τις πόλεις μας, πιο καθαρές, πιο ανθρώπινες.

Ξεκινάμε από το αυτονόητο, την καθαριότητα για να δούμε ότι το δομημένο περιβάλλον βρίσκεται σήμερα κι αυτό σε μια μεγάλη δοκιμασία, αντιμετωπίζει ιδιαίτερες προκλήσεις.

Χρειάζονται φρέσκες ιδέες και πάνω απ' όλα τόλμη για ν' αντιμετωπίσουμε την κρίση, και την πρόκληση της διεθνούς συγκυρίας για να μετατρέψουμε τη κρίση σε ευκαιρία ανασύστασης και επανασχεδιασμού των λειτουργιών της πόλης.

ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

«Φιλ-Οικο-Πόλη» ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Σε μια εποχή που βιώνουμε την σημαντικότερη, ίσως, οικονομική κρίση του πλανήτη οφείλουμε να αντλήσουμε στοιχεία και λύσεις από τα μεγάλα ζητήματα του περιβάλλοντος. Οι διαμορφούμενες αρνητικές δημοσιονομικές συνθήκες, η κατάσταση στην οποία περιέρχονται τα νοικοκυριά, το κόστος που καταβάλουν δήμοι και πολίτες για την ενέργεια σε συνδυασμό με την απουσία οικολογικής συνείδησης και την αδυναμία εφαρμογής δυναμικής ενεργειακής πολιτικής οδηγούν στην αναπόδραστη ανάγκη να διατυπώσουμε τις αρχές και το πλαίσιο για τη δημιουργία Φιλ-Οικο-Πόλεων.

Δηλαδή, να αποκαλύψουμε τις θετικές επιπτώσεις των οικολογικών πολιτικών και στα ζητήματα της οικονομίας. Τον τρόπο που μπορεί να επιδράσει η «θερμο-μόνωση» της πόλης στην οικονομία της, τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οφέλη που θα προκύψουν από αντίστοιχες εφαρμογές και, εν τέλει, τον ορίζοντα που ανοίγεται για την ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών. Δημόσιο και ιδιωτικό πράσινο, δρόμοι και πλατείες, μεταφορές και ψυχρά υλικά είναι τα συστατικά για την ανάπτυξη πολιτικών. Πολιτικών που θα αναδείξουν το νέο σημαντικό ρόλο των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι παγκόσμιες στατιστικές καθορίζουν την απόσταση που πρέπει να διανύσουμε. Κατά μέσο όρο η σημερινή κατανάλωση υπερβαίνει κατά 30% τους διαθέσιμους πόρους της γης, ενώ οι «ζημιές» που προκαλεί ο άνθρωπος στον πλανήτη ετησίως αποτιμώνται σε 7 τρισεκατομμύρια δολάρια όταν οι απώλειες από την οικονομική κρίση εκτιμάται ότι φθάνουν στα 2,8 τρισεκατομμύρια δολάρια.

Οι παράγοντες που θα καθορίσουν τις πολιτικές αυτές μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- **Περισσότερο και σωστά σχεδιασμένο πράσινο – Συνέργιες με την Κεντρική Διοίκηση**
 - ο Πράσινο στο δημόσιο χώρο – Θεσμικές ρυθμίσεις και οικονομικά μέτρα που αφορούν στην:
 - Απλούστευση διαδικασιών και θεσμικές προσαρμογές, που θα οδηγήσουν στην μείωση του χρόνου πολεοδόμησης νέων επεκτάσεων των σχεδίων πόλης
 - Ενίσχυση των Ο.Τ.Α. για απαλλοτριώσεις στα παλαιά σχέδια πόλης
 - ο Πράσινο στον ιδιωτικό χώρο – Κοινωνικές συμμαχίες
 - Ενίσχυση ελέγχων για την υποχρεωτική φύτευση στις πρασιές
 - Κίνητρα για ενοποίηση και φύτευση ακάλυπτων χώρων
 - Κίνητρα για πράσινες ταράτσες και μπαλκόνια

➤ **Η ΚΕΔΚΕ:**

- *Ενεργοποιεί το Μνημόνιο Συνεργασίας με το ΤΕΕ*
- *Επεξεργάζεται και καταθέτει τροποποίηση για την διεύρυνση της έννοιας των ωφελουμένων από την δημιουργία κοινοχρήστων χώρων στα παλιά σχέδια πόλης.*
- *Εισηγείται προσαρμογές του Γ.Ο.Κ.*

• **Ψυχρά υλικά στο δημόσιο χώρο – Συνεργασίες με την επιστημονική κοινότητα**

- ο *Ανασύνταξη προδιαγραφών για τα δημοτικά έργα*
- ο *Έλεγχος και πιστοποίηση αποτελεσμάτων από την χρήση των ψυχρών υλικών*
- ο *Δημοτικά κτίρια με βιοκλιματικά χαρακτηριστικά*
- ο *Κίνητρα για χρήση ψυχρών υλικών σε ιδιωτικά κτίρια*

➤ **Η ΚΕΔΚΕ:**

- *Συμμετέχει στο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ»*
- *Καταγράφει τα χαρακτηριστικά των Δήμων σε ότι αφορά την ενεργειακή κατανάλωση*
- *Καταγράφει, αξιολογεί και ενημερώνει τους Ο.Τ.Α. για τα ψυχρά υλικά*

• **Μεταφορές – Συμμαχίες για λιγότερα αυτοκίνητα στην πόλη**

- ο *Ενίσχυση Δημοτικών Συγκοινωνιών*
- ο *Βελτίωση και επέκταση του δικτύου Πεζοδρόμων-Ποδηλατοδρόμων*

➤ **Η ΚΕΔΚΕ:**

- *Πρωθεί το πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ»*
- *Διασφαλίζει ολοκληρωμένα προγράμματα και πόρους για την επέκταση των δικτύων των ποδηλατοδρόμων σε όλους τους Ο.Τ.Α.*

• **Ανακύκλωση – Συμμαχίες για περιβαλλοντική συνείδηση**

- ο *Αύξηση των ποσοτήτων που ανακυκλώνονται*
- ο *Μείωση του παραγόμενου όγκου απορριμμάτων*

➤ **Η ΚΕΔΚΕ:**

- Προσαρμόζει και βελτιώνει το πλαίσιο λειτουργίας της Ελληνικής Εταιρείας Ανακύκλωσης
- Προωθεί τυχόν απαιτούμενες θεσμικές ρυθμίσεις
- **Νερό – Συμμαχίες για την εξοικονόμησή του**
 - ο Αντικατάσταση δικτύων για μείωση απωλειών
 - ο Αξιοποίηση βρόχινου νερού και υπόγειων υδάτων

➤ **Η ΚΕΔΚΕ:**

- Διεκδικεί χρηματοδοτικούς πόρους για την βελτίωση των υποδομών ύδρευσης
- Προωθεί πιθανά απαιτούμενες προσαρμογές του Γ.Ο.Κ. για την αξιοποίηση του βρόχινου νερού

Η διακίνηση ειδικών ερωτηματολογίων καθώς και το υλικό ενημέρωσης προς τους Ο.Τ.Α., θα γίνει μέσω του προγράμματος «ΧΩΡΟΣ».

Με βάση τα ευρήματα και τις προτάσεις της ΚΕΔΚΕ, θα οργανωθούν δύο θεματικές Ημερίδες/Συνέδρια για τους ποδηλατόδρομους και την **Φιλ-Οικο-Πολη** συμπεριλαμβάνοντας **και** καλές πρακτικές Δήμων.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 65 & ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 8 • 106 78 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 38.99.600 • FAX: 210 38.20.807 • Email: info@kedke.gr • Web: www.kedke.gr